

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum
2018-06-07

§ 162

KS 207/18

Kommunfullmäktiges mål och indikatorer 2019

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer mål samt indikatorer för år 2019-2020 enligt upprättat förslag (bilaga).

Reservation

Hans Bergfelt (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Marcus Claesson (L) och Ingemar Johansson (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för Marcus Claessons förslag.

Ärendet

Mölnåls stad använder sedan 2011 en särskild modell för mål och uppföljning med fokus på övergripande styrning. Kommunfullmäktige antog Mölnåls Vision 2022 i september 2013, en vision som ger bättre möjligheter och ställer högre krav på att samordna insatser över organisatoriska gränser. Som ett led i den successiva anpassningen till visionsstyrning är de aktuella verksamhetsmålen i budget/plan gemensamma. I linje med modellen fastställs även tillhörande indikatorer med värden.

Ärendets behandling

Budgetberedningen har behandlat ärendet den 24 maj 2018, § 6.

Förslag till beslut

Budgetberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige fastställer mål samt indikatorer för år 2019-2020 enligt upprättat förslag (bilaga).

Ledamöternas förslag till beslut

Marie Östh Karlsson (S) föreslår bifall till budgetberedningens förslag till beslut med följande tillägg:

I bilaga ska följande tillägg göras till indikatorn *Andel som bedömer sin egen hälsa som god eller mycket god* i kolumnen för 2019:

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum
2018-06-07

”Under 2019 ska en särskild uppföljning genomföras för att följa utvecklingen av upplevd hälsa hos tjejer i år 2 på gymnasiet som underlag för ställningstagande till eventuella åtgärder framöver.”

Inför fullmäktige kommer dessutom handlingen att kompletteras med de senast publicerade utfallsuppgifter som har tillkommit för 2017.

Hans Bergfelt (M) föreslår beslut i enlighet med moderaternas förslag till budget (bilaga)

Marcus Claesson (L) föreslår, med instämmande av Ingemar Johansson (C), beslut i enlighet med liberalernas förslag till budget (bilaga).

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns tre förslag till beslut och ställer dem mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt Marie Östh Karlssons förslag till beslut.

KF-mål med tillhörande indikatorer 2019

1. De som besöker stadskärnan ska i ökad grad uppleva den som sammanhållen, karaktäristisk och modern.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Kommentar
Antal byggrätter för bostäder i stadskärnan. (avser de som fått bygglov)	106* i genomsnitt 2014-2016	112* i genomsnitt 2015-2017	>200 i genomsnitt under den senaste treårsperioden	>150 i genomsnitt under den senaste treårsperioden	>200 i genomsnitt under den senaste treårsperioden	*2016 och 2017-års siffror är omräknade på grund av ny definition av indikatorn.
Andel bygglov för hyresrätter av det som ska nyproduceras i stadskärnan.	Jämförbara uppgifter saknas	100%	30 % under den senaste treårsperioden	30 % under den senaste treårsperioden	30 % under den senaste treårsperioden	Avser det som fått bygglov. Värderingen bygger på ett snitt över en treårsperiod.
Andel bygglov avseende bottenvåningar som möjliggör publik verksamhet.	Jämförbara uppgifter saknas	100%	50 % under den senaste treårsperioden	50 % under den senaste treårsperioden	50 % under den senaste treårsperioden	Avser det som fått bygglov vid större stråk i stadskärnan. Värderingen bygger på ett snitt över en treårsperiod.
Enkät gällande varumärket Mölndals innerstad, frågan ” Hur attraktiva upplever du att följande shoppingområden är?” Skala 0-7.	2,6	Mätning genomförs ej	Mätning genomförs ej	>=4	-	

2. Andelen Mölndalsbor som upplever trygghet och god hälsa ska öka

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Kommentar
SCB:s medborgarundersökning, Trygghet. Skala 0-100.	Mätning ej genomförd	57	Mätning genomförs ej	Statistiskt säkerställd ökning gentemot föregående mätning	Mätning genomförs ej	Gränsvärden: 40=Godkänt 55=Nöjd 75=Mkt nöjd
Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv.	656	765	Minskning gentemot föregående år	Minskning gentemot föregående år	Minskning gentemot föregående år	Statistiken bryts i möjlig mån ned på områdesnivå. Källa Brå.
Sjukpenningtalet KKiK	11,9	11,5	-	<=11,3	<=11,1	Ger en bild av befolkningens hälsotillstånd. Källa: Försäkringskassan.

3. Företagare ska uppfatta Mölndal som en alltmer attraktiv näringslivskommun.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Kommentar
SKL Insikt-enkät till företag som fått myndighetsbeslut, NKI 0-100 KKiK	72	74	>=80	>=80	>=80	Gränsvärden: 62-69=Godkänt 70-80=Högt, >80=Mkt högt
Antal nystartade företag per 1 000 invånare 16-64 år	10,9	11	>=12,5	>=12,5	>=12,5	

4. Mölndal ska ta en alltmer betydelsefull roll i utvecklingen av regionen.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Kommentar
Bred genomlysning för att identifiera särskilt viktiga utvecklingsområden	-	Genomförande		-	-	Genomlysningen avser samtliga nämnder, förvaltningar och bolag för att identifiera särskilt viktiga utvecklingsområden med bäring på stadens vision och övriga KF-mål som staden gemensamt ska prioritera.
Beslut om inriktning samt förhållningssätt i nätverken	-	-	Genomförande		-	Tills vidare avgör sakfrågans karaktär hur "regionen" avgränsas. Därmed kan "regionen" avse olika geografiska områden för olika verksamheter.

5. Bostadsbyggandet i Mölndal ska öka och möta kravet på en hållbar tillväxt.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Kommentar
Befolkningstillväxt	1,8%	1,7%	1,5 %	1,5 %	1,5 %	Mäts i genomsnitt under den senaste treårsperioden
Planerad nyproduktion av bostäder nära kollektivtrafikhållplatser i antagna detaljplaner (Andel inom 400 meter, 800 meter från pendeltågsstation)	100%	97 %	> 80%	> 80%	> 80%	Mäts successivt som staden tar fram nya planer och i dialog med kollektivtrafik-huvudmannen.
Andel av varje upplåtelseform inom respektive prognosområde.	9,1%	9,1%	Över tid > 20% av respektive upplåtelseform	Över tid > 20% av respektive upplåtelseform		Mätvärdena visar relationer mellan de tre största upplåtelse-formerna och stadens tre största kommundelar. Fördelning mellan olika hustyper per upplåtelseform beaktas ej.
Rankingplacering "Bäst att bo" (totalt) enligt tidningen Fokus	3	3	Topp 5	Topp 5	Topp 5	

6. Varje barns potential ska tidigt tas till vara så att fler får förutsättningar för goda livsvillkor. De samlade skolresultaten ska förbättras samtidigt som fler får godkänt i alla ämnen.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Kommentar
Andel som klarat alla delprov för ämnesproven i åk 3 inom Sve och SvA KKiK	85%	82%	>=82%	>=83%	>=83%	Utfall avser genomsnitt i % av eleverna i kommunala skolor
Elever i åk 9 som är behöriga till minst yrkesprogram. KKiK	91,4%	91,5%	-*	>=92%	>=92%	Utfall avser genomsnitt i % av eleverna i kommunala skolor exkl nyanlända och elever med okänd skolbakgrund *Målvärde för Budget 2018 är >=89% och är definierat "Samtliga elever"
Lokal uppföljning av ungdomspolitiken, Lupp. Andel som bedömer sin egen hälsa som god eller mycket god.	Lupp ej genomförd 2014-2016.		Nästa mätning genomförs 2020.	Nästa mätning genomförs 2020.		Nästa mätning genomförs 2020. Ambitionen kopplat till Vision 2022 är att skillnaden mellan könen ska minska, utan att pojkarnas nivå sjunker.
a) Åk 8 tjejer	Senaste mätning 2013: 71%	70 %	-		>=73%	*Under 2019 ska en särskild uppföljning genomföras för att följa utvecklingen av upplevd hälsa hos tjejer i år 2 på gymnasiet som underlag för ställningstagande till eventuella åtgärder framöver.
b) Åk 8 killar	Senaste mätning 2013: 87%	89%			>=90%	
c) Åk 2 gy tjejer *	Senaste mätning 2013: 73%	60 %			>=73%	
d) Åk 2 gy killar	Senaste mätning 2013: 76%	82%			>=84%	
Lokal uppföljning av ungdomspolitiken, Lupp. Andel som uppger att man är nöjd med livet.	Lupp ej genomförd 2014-2016.		Nästa mätning genomförs 2020.	Nästa mätning genomförs 2020.		
a) Åk 8 tjejer	Senaste mätning 2013: 82%	85 %			>=88%	
b) Åk 8 killar	Senaste mätning 2013: 87%	93%			>=95%	
c) Åk 2 gy tjejer	Senaste mätning 2013: 80%	80 %			>=83%	
d) Åk 2 gy killar	Senaste mätning 2013: 82%	87%			>=89%	

7. Mölndalsbornas möjlighet att påverka frågor som rör deras vardag ska öka

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Kommentar
SCB:s medborgarundersökning, Bemötande och tillgänglighet. Skala 0-100.		56	Mätning genomförs ej	Statistiskt säkerställd ökning gentemot föregående mätning	Mätning genomförs ej	Gränsvärden: 40=Godkänt 55=Nöjd 75=Mkt nöjd
SCB:s medborgarundersökning, Nöjd inflytandeindex, NII. Skala 0-100.		40	Mätning genomförs ej	Statistiskt säkerställd ökning gentemot föregående mätning	Mätning genomförs ej	Gränsvärden: 40=Godkänt 55=Nöjd, 75=Mkt nöjd
Hur stor andel av medborgarna som skickar in en enkel fråga via e-post får svar inom en arbetsdag? KKiK	85% *	Mätning ej genomförd	>85% och >utfall 2017*	>75%**	>75% och >utfall 2018	* Utfall och målvärde avser två dagar. ** Målvärde avser en dag.
Hur stor andel av medborgarna som tar kontakt med kommunen via telefon får ett direkt svar på en enkel fråga? KKiK	54%	Mätning ej genomförd	>54% och >utfall 2017	>54%	>54% och >utfall 2018	Medelvärdet bland KKiK-kommunerna 2017 var 51%.
Hur stor andel av medborgarna uppfattar att de får ett gott bemötande när de via telefon ställt en enkel fråga till kommunen? KKiK	89%	Mätning ej genomförd	>89% och >utfall 2017	>89%	>89% och >utfall 2018	Medelvärdet bland KKiK-kommunerna 2017 var 81%.
Hur god är kommunens webbinformation till medborgarna? KKiK	78%	79%	>79%	>79%	>79 % och >utfall 2018-2019	Medelvärdet bland KKiK-kommunerna var 79% av max-antalet poäng.

8. Mölndals miljö- och klimatarbete ska stärkas för att tillförsäkra Mölndalsborna en hälsosam och god miljö.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Kommentar
Totala utsläpp av växthusgaser i Mölndal i ton CO ₂ -ekvivalenter/invånare och år.	2014: 3,7	2015: <=2,8	2016: <=3,5	2017: <=3,4	2018: <= 3,3	
a) vara från energiförsörjning	2014: 0,4	2015: 0,2	-	-		Klimatpåverkande utsläpp är officiell statistik som redovisas av SCB och RUS. Vid utgången av varje år redovisas en siffra som gäller för två år tidigare.
b) varav från industriprocesser	2014: 0,1	2015: 0,2	-			
c) varav från transporter	2014: 2,8	2015: 2,1	-			
d) varav från arbetsmaskiner	2014: 0,2	2015: 0,1	-			
e) varav från lösningsmedel	2014: 0,1	2015: 0,1	-			
f) varav från jordbruk	2014: 0,0	2015: 0,0	-			
g) varav från avfall och avlopp	2014: 0,1	2015: 0,1	-			
Andel uppnådda miljömål	12	12	>=30%	>=40%		
Rankingplacering bland Sveriges 290 kommuner enligt tidningen Miljöaktuellt.	16	71	Topp 10 % d.v.s. <=29	Topp 10 % d.v.s. <=29		Baseras på enkät och officiell statistik från Vattenmyndigheten, Boverket, Avfall Sverige, SKL, Håll Sverige rent, Ekomatcentrum, Energimyndigheten och Kolada.

9. I Mölndal ska graden av socialt deltagande, integration och egen försörjning öka

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Kommentar
Andel unga vuxna med ekonomiskt bistånd	5,3%	Mätning ej genomförd	<=5%	<=5%	<=5%	Andelen unga vuxna 18-24 år som någon gång under året mottagit ekonomiskt bistånd i relation till unga vuxna i kommunen. Källa: Socialstyrelsen och SCB.
Försörjningsstöd per invånare i relation till riksgenomsnittet	79%	Siffror ej presenterade ännu	<=75%	<=77%	<=76%	Källa: Socialstyrelsen och SCB.
Antalet kommunala feriejobb	293	334	>=300	>=300	>=300	
Det sammanlagda antalet praktikplatser och extratjänster som stadens nämnder åtagit sig att erbjuda.	-	61	>=120*	100	100	*Fastställt i budget 2018 för perioden april 2017-mars2018. Därefter ny definition av måttet.
Andel nyanlända i arbete eller studier efter avslutad etablering. (90 dagar)** KKiK	29	24	-	>=33*	>=33*	*Nationellt genomsnitt 33

10. Mölndals stads attraktivitet och tydlighet som arbetsgivare ska stärkas.

Indikator	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Kommentar
Medarbetarenkät. "Rekommenderar Mölndals stad som arbetsgivare."	54%	58%	>=60%	>=60%	>=60%	
Andel medarbetare som rekommenderar min enhet som arbetsplats	Mätning ej genomförd	70%	Mätning genomförs ej	Ökning gentemot föregående mätning	Ökning gentemot föregående mätning.	
Medarbetarenkät. "Att vara chef i Mölndals stad".	Mätning ej genomförd	76%	Mätning genomförs ej	Mätning genomförs ej	>=80%	
Hållbart medarbetarengagemang. HME. Skalan 0-100.	76	79	>=80	>=80	>=80	Måttet speglar motivation, ledarskap samt styrning och är framtaget av SKL och Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA.

Moderaternas förslag till utgiftstak för 2019, preliminär investeringsplan för perioden 2019-2021, samt förslag till förändringar av mål/indikationer.

1. Sammanfattning

Den största skillnaden mellan Moderaternas och majoritetens förslag till driftsbudget för nästa år, samt vilka investeringar man ser framför sig de kommande tre åren, är att Moderaternas budgetförslag innebär en avgjort stabilare ekonomisk resultatnivå för 2019 samt att investeringsplanen upptar medel för en ny simhall i Åbyområdet.

Moderaternas förslag innebär att kommunens nämnder nästa år tillförs ytterligare 143 Mkr, jämfört med gällande budget för innevarande år. Av detta avser 78 Mkr tillskott till verksamheten och 75 Mkr kompensation för förändrad pris- och lönenivå mellan åren.

Moderaternas förslag till utgiftstak för 2019 sammanfaller i huvudsak med vårt tidigare förslag i budget/plan för perioden 2018--2020. Budgetförslaget innebär ett samlat utgiftstak för kommunens nämnder på 3 644 Mkr. Därutöver finns 16,5 Mkr avsatta centralt som också avses kunna tillföras nämnderna. Resultatet för i budgetförslaget uppgår till +63 Mkr. Detta motsvarar en resultatnivå på 1,7 %.

2. Allmänna förutsättningar

Svensk ekonomi går bra. Efter några års tillväxt, och efter en långdragen internationell lågkonjunktur, råder högkonjunktur. Det är inte minst den inhemska efterfrågan som har vuxit snabbt och drivit på tillväxten. Och som i varje högkonjunktur blir jobben fler och skatteintäkterna växer. Förra året ser också ut att bli det första året på ett decennium som ekonomin i samtliga OECD-länder växer.

Den samlade bedömningen är att Sveriges ekonomi fortsätter att växa de närmaste åren, dock med en lägre tillväxttakt efter 2018.

Samtidigt kan inte det faktum döljas att svensk ekonomi också har betydande utmaningar. Det gäller framförallt vår arbetsmarknad där det i praktiken råder full sysselsättning för inrikes födda medan arbetslösheten och utanförskapet växer bland utrikes födda med lägre utbildning. Därmed dämpas BNP-tillväxten framöver både på grund av arbetskraftsbrist i vissa sektorer, som på grund av en arbetsmarknad som inte underlättar integration och erbjuder enklare jobb.

3. Stadens starka ekonomi

Under den senaste tioårsperioden har stadens ekonomiska ställning stärkt. Den kommunala verksamheten har tillförts mer pengar och den tidigare majoriteten klarade av att samtidigt sänka kommunalskatten för medborgarna. Stadens stabila ekonomi skapar fortsatt goda förutsättningar för Mölndals Stad.

Inför nästa år beräknas kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag/utjämning öka med ca 180 Mkr, eller med drygt 5 procent, vid oförändrad kommunalskattenivå. Att den nuvarande majoriteten då, och mot bakgrund av de betydande resurstillskott som kommunens nämnder erhöll i budget både under 2017 och 2018, inte klarar av att redeovisa ett ekonomiskt resultat som uppnår kommunens finansiella mål är ett svaghetstecken.

Vi menar att stadens budgetarbete måste ha som huvudfokus att verksamhetens kostnader anpassas till en långsiktigt rimlig ökningstakt över tid och skattepolitiken underlätta för tillväxt, fler i arbete och minskat utanförskap. Bara så skapas långsiktigt också nya resurser till den kommunala sektorn. Därför torde det snarast vara en sänkning av kommunskatten för våra kommunmedborgare som politiken bör överväga.

4. Kortfattad beskrivning av Moderaternas budget för 2019

För nästa år erhåller kommunens nämnder ett tillskott på 77 Mkr för verksamhetsökningar i det moderata budgetförslaget. För förändringar av pris- och lönenivåer mellan åren tillförs ytterligare 65 Mkr i utgiftstaket. Därutöver avsätts 10 Mkr i lönedel centralt för att fördelas till nämnderna senare.

På skolan område tillförs ytterligare resurser för att möta ökningen av antalet elever på förskola, grundskola, särskola och gymnasieutbildning, samt kompensation för ökade lokalkostnader. Skolnämnden föreslås också erhålla ett centralt anslag för ökad måluppfyllelse samt en utökning av det s.k toleransprojektet.

Vård- och omsorgsnämnden erhåller ytterligare tillskott för korttidsplaster, platser för funktionshindrade samt möta behov inom hemtjänsten.

Social- och arbetsmarknadsnämnden erhåller tillskott för boenden för nyanlända och ekonomiskt bistånd. Moderaterna tillför också nya medel för insatser som leder till ökad skolnärvaro samt kartläggning av förekomsten av hedersrelaterat våld.

Kultur- och fritidsnämnden tillförs medel för kapitalkostnader på grund av byte av konstgräs samt ny sporthall i Lindome. Vi har också lagt in pengar för införande av s.k fritidsbank.

Tekniska nämnden tillförs medel för att öka anslagen till vägföreningar, samt förutsätts ta ut en administrativ avgift för seniorkort på kollektivtrafiken.

I förslaget till budget finns utöver tidigare nämnda tillskott för verksamhetsökningar avsatt 4,5 Mkr för utnyttjande av eget kapital, vilket bland annat ger möjlighet till uppstart av kundcenter under 2019.

Vi tillför ytterligare 11,4 Mkr i utdelning från kommunala bolag. Av dessa avser 6,2 Mkr ökad utdelning från Kvarnfallet AB och 5,2 Mkr ökad utdelning från Förbo AB. Då utdelningen från Förbo förutsätter fortsatt dialog med övriga ägarkommuner föreligger förvisso en viss osäkerhet kring denna intäkt. Men mot bakgrund av tidigare diskussion mellan ägarna och den starka resultatnivån i vårt budgetförslag bedömer vi det som rimligt och utan någon finansiell risk att förutsätta denna intäkt.

*Förslag till förändringar av utgiftstak för respektive nämnd, resultatnivå för 2019 samt förslag till verksamhetsförändringar för respektive nämnd framgår av **bilaga 1**.*

5. Förslag till preliminär investeringsplan 2019--2021 innehållande ny simhall

Den största skillnaden mellan Moderaternas förslag till investeringsplan och majoritetens förslag är att vi också lägger in 220 Mkr för en nybyggd simhall under perioden 2019-2021.

Moderaternas förslag till preliminär investeringsplan 2019-2021 upptar en investeringsvolym på 1 499 Mkr (netto) för treårsperioden. Detta är 98 Mkr mer än i majoritetens förslag.

För nästa år föreslås investeringsvolymen uppgå till 486 Mkr. Detta belopp sammanfaller med majoritetens förslag, men innehållet skiljer. De driftsmässiga konsekvenserna för 2019 skiljer emellertid inte mot majoritetens förslag.

Investeringsplanen fastställs slutligen under hösten i samband med att beslut om kommunens treårsbudget 2019-2021 fastställs.

Förslag till preliminär investeringsplan för åren 2019--2021 framgår av **bilaga 2**.

6. Moderaterna föreslår oförändrad skatt.

Den rödgröna regeringen har föreslagit betydande skatthöjningar redan regeringsskiftet 2014. Vi menar att den höjning av det samlade skattetrycket som nu sker försvårar möjligheten till nya jobb och tillväxt. Dessutom minskar det konsumtionsutrymmet och egna val för individen.

Vi föreslår att kommunalskatten fastställs till oförändrat 20:26 kr för 2019, men konstaterar samtidigt att en lägre kommunalskattenivå i dagsläget är förenlig med ekonomiska resultat i nivå med stadens finansiella mål samt ytterligare tillskott till den kommunala verksamheten.

7. Förslag till mål/indikationer

Budgetberedningens majoritet har föreslagit några förändringar avseende de indikatorer vad med målen i budgeten mäts. Jämfört med det förslag som budgetberedningen/majoriteten lämnat föreslår vi följande ändringar;

Målområde 3 "Företagare skall uppfatta Mölndals som en alltmer attraktiv näringslivskommun"

Vi föreslår att indikatorn "*Rankingplacering i Svenskt näringslivs återkommande ranking*" återinförs. Indikatorvärde bör sättas enligt tidigare förslag \leq 20:de plats

Målområde 6 "Varje barns potential.....fler får godkänt i alla ämnen"

Vi föreslår att för indikatorn "*Andel som klarat alla delprov för ämnesproven i åk 3 inom Sve, SvA)*" skall indikatorvärdet för 2018 uppgå till \geq 85%

Vi föreslår att indikatorn "*Andel som klarat delprov för ämnesprovet i åk 3 i ma*" återinförs och att indikatorn sätts till \geq 83%.

Målområde 8 "Mölnads miljö- och klimatarbete....."

För indikatorn "totala utsläpp av växthusgaser i Mölnad i ton CO₂-ekvivalenter/invånare och år" ändras indikatorvärdet för 2019 till "2017<=3,6" och för 2020 till "2018<=3,5"

Indikatorn "andel uppnådda miljömål" ändras till tidigare "antal miljömål som i uppföljning ger riktning bättre" med indikatorvärdet >=15 för 2019 och >=16 för 2020.

För indikatorn "Rankingsplacering bland Sveriges 290 kommun enligt tidningen Miljöaktuellt" föreslår vi att indikatorn för 2019 och 2020 sätts till att vara "bland de 20% bästa kommunerna"

Målområde 10 "Mölnads stads attraktivitet och tydlighet som arbetsgivare skall stärkas"

Vi föreslår att för indikatorn "Medarbetarenkät: Rekommenderar Mölnads Stad som arbetsgivare" skall indikatorvärdet för 2019 uppgå till >= 62% och för 2020 till >=64%.

8. Förslag till beslut**Moderaterna föreslår att kommunfullmäktige beslutar**

att fastställa 2019 års utgiftstak för respektive nämnd enligt bilaga 1

att fastställa preliminär investeringsplan för 2019--2021 enligt bilaga 2 som underlag för höstens budgetarbete

att fastställa den kommunala utdebiteringen för 2019 till 20,26 kr

att avseende mål och indikatorer göra de förändringar som framgår av denna skrivelse.

Liberalerna Mölndals budget/plan 2019-2021 i 9 punkter:

- Nästan var femte 9-åring når inte målen i svenska. 4 av 10 tjejer skattar sin hälsa som sämre. Enligt Lärarförbundets ranking ligger Mölndal så lågt som 140:e plats. Vi föreslår ett 10-tal åtgärder för att vända utvecklingen, så som stärkt elevhälsa, minskad mobilanvändning för ökad studiero, central rättning av nationella prov, fler egna skolböcker till eleverna, fler särskilda undervisningsgrupper med speciallärare, lovskola/läxhjälp, 3-terminssystem på prov, lärarassistenter som avlastar, m.m. I synnerhet Östra Mölndal behöver fler förskolor.
- Fördubbla Toleransprojektet. Korta köerna till Kulturskolan. Återöppna Balltorps bibliotek. Inför "meröppet". Arbeta för enhetligare regler i kollektivtrafiken för omlottzoner, färdtjänst, skolskjuts. Följ upp användning av subventionerade resandekort för yngre och äldre.
- Öka patientsäkerheten genom IT-system som NPÖ och Senior Alert. Ökad kvalitet i omsorgen om äldre och personer med funktionsvariation genom fler utevistelser och aktiviteter. Med verksamhetsstyrd bemanning och minimalt med ohälsosamt nattarbete kan sjukfrånvaron sänkas och bemötandet förbättras. Fungerar för brandmän och läkare. Inför e-Nattfrid, e-Hälsa och öka valfriheten, t.ex. via LOV för fler äldrelägenheter. Avlasta sjukvården genom fler tillfälliga korttidsplatser. Bygg om mindre förskolor i Balltorp till LSS/Gruppboheter.
- Utveckla hela Åby Sportcenter, bygg nytt och större Åbybad i etapper, vårda och driftoptimera alla stadens anläggningar. Minska slöseri med el-, värme- och vatten.
- Bygg sporthall vid Aktiviteten utöver Västerbergsskolan samt belyst näridrottsplats vid Lackarebäcksskolan. Lagg konstgräs på Enerbacksplan. Rusta upp stadens motionsleder och Gunnebos ridanläggning.
- Underlätta bredbandsutbyggnad och radiolänk i områden utanför centrumkärnor. Förenkla byggande utanför planlagda områden genom att samla ihop förfrågningar.
- Oförändrad kommunal skattesats på 20,26 kr under hela planperioden. Ökade skatteintäkter genom fler skattebetalare – inte högre skattesatser. Värna stadens finansiella mål och goda ekonomi som Alliansen byggde upp genom att budgetera rimliga resultat (ca 50 Mkr/år) för att kunna hantera oförutsedda händelser. Den som är satt i skuld är inte fri.
- Dela stora upphandlingar och öka konkurrensen inom bygg- och lokalförsörjning. Bjud in och annonsera med bättre framförhållning. Fungerar i andra städer och har gjorts tidigare i Mölndal med gott resultat, t.ex. för nya Åbyvallen och nyligen för flera IT-system.

- Behåll de ursprungliga kommunfullmäktigemålen som framgår av förslag från (FP/L, M, C) daterat 2015-06-17 i kommunfullmäktige. De nya förslagen innebär olyckliga sammanblandningar av trivsel, trygghet, kunskap och hälsa. Behåll rankingindikatorn för näringslivet i Mölndal, antal miljömål som går åt rätt håll och ersätt indikatorn för CO2 med värden som vi lokalt kan följa upp utan flera års fördröjning – i synnerhet nu när beräkningsgrunden ändå har ändrats. Indikatorerna för svenska och matematik i årskurs 3 bör vara 95% godkända.

Förslag till beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Att bifalla budgetberedningens förslag till budget och plan för 2019 – 2021 med de ändringar som framgår av ovanstående och bifogade bilagor från Liberalerna Mölndal.

Bilagor:

Bilaga 1: Kommunbidrag 2019

Bilaga 2: Verksamhetsförändringar 2019

Bilaga 3: Investeringsbudgetförändringar 2019 – 2021

För Liberalerna Mölndal

Marcus Claesson, gruppledare & kommunalråd

Stadsledningsförvaltningen
Eveline Stomvall
Charlotte Andersson
Anna Jandersson

Kommunstyrelsen

Förslag till nämndernas utgiftstak 2019, Investeringsbudget/-plan 2019-2021 samt KF-mål och indikatorer 2019-2020

Sammanfattning budgetprocess och förutsättningar

Stadens budgetprocess innebär att kommunfullmäktige i juni fattar beslut om totalt ekonomiskt utrymme för nämnderna i form av så kallade utgiftstak, skattesats samt KF-mål och indikatorer. För investeringsbudget och investeringsplan föreslår budgetberedningen en förändring jämfört med tidigare. Istället för att, som tidigare, redan på våren fatta definitivt beslut om investerings- och exploateringsbudget och plan innebär beslutet att upprättat förslag till investeringsbudget- och exploateringsbudget för 2019 samt plan 2020-2021 ska utgöra underlag då nämnderna tar fram förslag till plan för driftbudget 2020-2021. Kommunfullmäktige fastställer därefter slutlig investeringsbudget 2019 och plan 2020-2021 vid budgetbeslutet i november.

Det bör också uppmärksammas att i beslutet uttalas att det i nuvarande skede inte finns underlag att bedöma omfattning och ett totalt budgetbelopp för utveckling av Åby fritidscentrum. Det tilläggs också att avsikten är att under höstens budgetprocess överväga om det då finns underlag för att, utöver det initiala anslaget som nu finns med, lyfta in mer preciserade belopp i det slutliga beslutet om budget och plan 2019-2021. Aktuella projekt, utöver simhall, är exempelvis kringutrymmen och väderskydd till bandybanan.

De olika delarna i form av utgiftstak, skattesats, KF-mål och indikatorer samt underlag för investeringsbudget och plan beslutas i separata ärenden, men helheten kommenteras i denna skrivelse.

Även i årets budgetprocess innehåller beslutet om utgiftstak till nämnderna ett förbehåll. Förslaget till utgiftstak bygger på ett resultat i nivå med den ekonomiska planen för 2019 enligt budgetbeslutet i november 2017. Resultatnivån innebär att förändringar i omvärldsförutsättningar såsom skatte- och pensionsprognoser, regeringens budgetproposition samt utfall i utjämningsystemet kan skapa en situation där utgiftstaken måste omprövas om det budgeterade resultatet för den ordinarie löpande verksamheten inte ska bli negativt.

Av skrivelsen framgår bakgrunden till förändringar i nämndernas utgiftstak 2019 jämfört med 2018. Det totala utrymmet har ökat från 3 501,2 mnkr till 3 656,7 mnkr. Beloppen avser de resurser som tillförs nämnderna från det ekonomiska utrymmet i form av kommunalskatt och utjämning samt generella statsbidrag. Därutöver har nämnderna ekonomiska resurser i form av t.ex. avgiftsintäkter samt statsbidrag som riktats till en viss verksamhet. Under senare år har tillförts väsentliga ökningar av de statsbidrag som förutsätter att kommunerna utför viss verksamhet eller genomför statliga reformer. Inför 2019 har det även avsatts 10 mnkr i form av en central post för att möta de ekonomiska effekterna av att verksamheten vid Åbybadet kommer att vara helt eller delvis nedskuren.

Under hösten koncentreras budgetarbetet på planåren och avsikten är att därmed skapa en framförhållning kring förutsättningarna för nämndernas långsiktiga planering. Huvudinriktningen är att den kommande ettårsbudgeten sedan ska utgå från planen. I samband med höstprocessen sammanförs både vårens och höstens beslut i en slutlig budgethandling avseende budget 2019 och planåren 2020-2021.

Fördelningen av det ekonomiska utrymmet utgår från en aktuell bedömning av stadens ekonomiska förutsättningar i form av prognos över skatteunderlaget, kostnadsutjämningen samt befolkningsutvecklingen under 2018 m.m. Med nu kända förutsättningar skulle det budgeterade resultatet, enligt förslag till fördelning av utgiftstak för 2019, uppgå till 33,7 mnkr. Bedömningen grundas på ett synsätt där nivån på ekonomiska resultatet inte styrs och utvärderas för enskilda år. Den föreslagna resultatnivån följer därmed den strategi för finansiella mål som nu har tillämpats under ganska många år. Den innebär att den genomsnittliga resultatnivån bedöms över en sexårsperiod istället för över de tre år som ligger i konstruktionen av stadens finansiella mål. För de närmaste åren motiveras en fortsatt tillämpning av ovan nämnda strategi främst av flera års starka resultat i kombination med att det extra statsbidrag som kommunerna erhållit med anledning av flyktmottagandet förstärkte resultatet med sammanlagt nära 99 mnkr 2015-2016. Genom att nivån på det ekonomiska resultatet värderas över fler år, möjliggörs en långsiktig hantering av det resurstillskottet. Tidigare har bakgrunden till konstruktionen också varit behovet av anpassning till den negativa effekt på i storleksordningen 40 mnkr, som uppstått genom förändringar i kostnadsutjämningsystemet. Det har med andra ord funnits olika anledningar till att i budgetläget besluta om avsteg där resultatnivåerna ska bedömas över en sexårsperiod istället för en treårsperiod. I efterhand har resultaten flertalet år blivit starkare än budgeterat. Det är dock viktigt att notera att stadens finansiella mål innebär att utfall enligt de resultatnivåer som låg i plan 2019-2020 och nu utgör grunden för utgiftstaken 2019, betyder att det kommer att krävas en återgång till starkare resultatnivåer för att nå en genomsnittlig nivå som överensstämmer med målet.

Förslaget till utgiftstak grundas på en oförändrad skattesats på 20,26 kronor. Under höstprocessen sker slutlig budgetering av centrala poster och budgeterat resultat utifrån då aktuella förutsättningar kring skatteunderlag, kostnadsutjämning, pensionsprognos, finansnetto, statliga förutsättningar etc. Bland annat kommer en ny prognos över Mölnåls utfall från det nya statsbidraget "Tio miljarder till väl-

fården” som infördes från och med 2017. Mölnåls preliminåra andel är 39,5 mnkr, vilket ingår i sammanställningarna, dels som andel av det generella statsbidraget, dels som särredovisat bidrag grundat på data för den specifika kommunen.

Under 2016 beslutade regeringen om införandet av en byggbonus. Stödet till kommunerna uppgick till 1,85 miljarder kronor 2016, 1,8 miljarder 2017 och därefter 1,3 miljarder per år. En del av statsbidraget fördelas efter antalet påbörjade boståder i en kommun under en tolvånersperiod i relation till hur många nyanlånda som blivit folkbokförda. Resterande viktas enbart mot antalet påbörjade boståder. Ju fler boståder som byggs i en kommun och ju fler nyanlånda kommunen tar emot, desto mer i ekonomiskt stöd från staten. Hur stor andel av stödet som tillfaller Mölnådal beror därmed på stadens bostadsbyggande och antalet folkbokförda nyanlånda i relation till övriga kommuner. Om bidraget hade fördelats per invånare skulle Mölnåls andel vara drygt 10 mnkr. Enligt stadens preliminåra beräkningar bör utfallet minst hamna på denna nivå. Mot bakgrund av osåkerheten i beräkningarna av byggbonusen har 11 mnkr tagits med i förslaget, vilket är 1 mnkr högre än nivån som låg i plan.

Finansiering genom riktade statsbidrag

Nedan sammanfattas de större statliga satsningar i form av riktade statsbidrag till kommuner som ansöker och är berättigade. Sådana statsbidrag till verksamheterna ökar det ekonomiska utrymmet utöver budget. I handlingen budget/plan 2018-2020 finns en mer utförlig sammanställning över aktuella statsbidrag under respektive nämnds verksamhetsredovisning.

- 2,3 miljarder 2018 och 2 miljarder 2019 har avsatts för lågstadiesatsningen. Medlen är ett riktat statsbidrag som syftar till att öka antalet anstållda och minska klasserna i lågstadiet. Mölnåls bidragsram för läsåret 2018/2019 är 13 mnkr, vilket är samma summa som beviljades för läsåret 2017/2018.
- För att minska barngrupperna och öka personaltåtheten i förskolan har ett riktat statsbidrag på 830 mnkr som årligen tillfaller kommunerna, införts från 2016. För läsåret 2017/2018 har Mölnådal beviljats 4,2 mnkr. Uppgift om belopp för kommande läsår finns inte tillgånligt ånnu.
- 500 mnkr finns årligen avsatt i riktat statsbidrag för att höja personaltåtheten samt på andra sätt höja kvaliteten inom fritidshemsverksamheten. Mölnåls bidragsram för läsåret 2018/2019 uppgår till 4,0 mnkr.
- För att förebygga ungas psykiska ohålsa finns ett riktat statsbidrag till elevhålsan på 150 mnkr årligen. Mölnåls andel för 2018 är 0,8 mnkr för 0,5 tjänst skolpsykolog och 2 tjänster på specialpedagogiksidan.
- För att stärka bemanningen inom den sociala barn- och ungdomsvårdens myndighetsutövande verksamheter finns ett riktat statsbidrag på 500 mnkr under 2018-2019 samt för 2020 250 mnkr. Mölnåls andel för 2018 är 1,6 mnkr.

- För klimatinvesteringar i kommuner och regioner finns 1,4 miljarder 2018, 1,3 miljarder 2019 och 2,3 miljarder 2020. Bidraget ska gå till investeringar med störst klimateffekt, men får även användas för installation av laddningsinfrastruktur för elfordon. Staden har skickat in flera ansökningar och slutligen beviljats 2 mnkr för åtgärder vid Kikås deponi.
- Sedan 2016 finns ett anslag till statsbidrag för upprustning av skollokaler bland annat för genomförande av energieffektiviseringar. Från 2017 inkluderar statsbidraget utemiljöer och uppgår till 480 mnkr 2017 och 680 mnkr 2018. Staden har sökt och erhållit 11,3 mnkr för ombyggnaden av Fässbergsskolan och ansökt om 14 mnkr för ombyggnation av Almåsskolan.
- För 2018 och 2019 finns avsatt 3 miljarder årligen för lärarlöner. För Lärarlönelyftet har Mölnåls en bidragsram på 15,6 miljoner 2018/19 och beloppet inkluderar både skolförvaltningen och utbildningsförvaltningen.
- Ett annat bidrag som påverkar lärarlönerna är statsbidraget för karriärtjänster (förstelärare), här har Mölnåls 7,6 mnkr i bidragsram för 2018/19, detta motsvarar 89 förstelärare. För 2017/18 är bidragsramen 7,4 mnkr, motsvarar 87 förstelärare. Även det statsbidraget berör både skolförvaltningen och utbildningsförvaltningen.
- Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling med 1 miljard 2018, 3,5 miljarder 2019 och 6 miljarder 2020. Statsbidraget ska användas till insatser som stärker likvärdighet och kunskapsutveckling i förskoleklass och grundskolan. Förförvarande finns endast uppgift om utfall för höstterminen 2018, där Mölnåls utdelning beräknas till 3,8 mnkr.
- För 2018 och 2019 finns avsatt 2,6 respektive 2,4 miljarder för extratjänster. Mölnåls stad har i maj 2018 igång 38 extratjänster, vilket motsvarar ett årligt utfall från statsbidraget på knappt 7 mnkr.

KF-mål och indikatorer

De verksamhetsmål som uttrycks i budget/plan kallas KF-mål. Dessa mål och till dem hörande indikatorer med värden behandlas i särskilt ärende.

KF-indikatorerna justeras

Våren 2016 gjordes en omfattande översyn av KF-mål och indikatorer, med syfte att bland annat underlätta målarbetet samt främja förankring och engagemang. Vårprocessen 2018 har inte varit lika omfattande som 2016-års motsvarighet. Fokus har i år legat på att förfina och kvalitetssäkra indikatorernas träffsäkerhet och relevans. För att kvalitetssäkra indikatorer och arbetet med dessa för stadens del har Mölnåls stad gått med i projektet Kommunens kvalitet i korthet (KKiK). Det är ett nyckeltalsprojekt som leds av Sveriges Kommuner och Landsting. Inom ramen för projektet mäts ett 40-tal indikatorer och mer än 250 kommuner deltar och jämför sig med varandra. Kopplat till projektet har ett antal relevanta

nyckeltal identifierats. I de fall då en KF-indikator bedömts vara snarlik ett KKiK-nyckeltal har indikatorn justerats till att vara likalydande med KKiK-indikatorn. Detta ger staden jämförbarhet med de mer än 250 kommunerna inom projektet.

Budgetberedningens förslag till KF-mål och indikatorer vilar i stor utsträckning på föregående års material med de justeringar som KKiK-projektet visat på skulle verka kvalitetshöjande. Förslaget innebär konkret att några KF-indikatorer justeras och förtydligas samtidigt som själva KF-målen kvarstår oförändrade.

Uppdrag och utgiftstak till nämnderna

Av separat uppställning framgår budgetberedningens förslag till utgiftstak per nämnd. I jämförelse med budget 2018 sker ett tillskott för verksamhetsförändringar eller budgetmässiga volymökningar på totalt 93,1 mnkr. Samtidigt sker nedjusteringar av utgiftstaken med anledning av verksamhetsförändringar mellan åren såsom utrymme för införande av nya system under 2018 och ny fördelningsmodell för avgifter till räddningstjänsten samt andra avgående engångssatsningar med totalt -2,8 mnkr.

Under 2016-2017 tillfördes några nämnder särskilda medel med anledning av det ökade flyktingmottagandet och det integrationsarbete som planeras. Inför 2018 sänktes utrymmet hos ett par nämnder medan social- och arbetsnämnden i och med budget 2018 tillfördes 18 mnkr avseende boende för nyanlända, vilket inför 2019 utökats med ytterligare 4 mnkr. Resurserna, både i form av det sistnämnda utrymmet och tidigare tillförda medel, är öronmärkta och ska särredovisas för att möjliggöra uppföljning.

Samtliga nämnder

Liksom i tidigare budgetprocesser har nämnderna möjlighet att inför höstprocessen 2019 lämna förslag på projekt eller pilotprojekt som kan bidra till en effektivare verksamhet och i samband med det utnyttja möjligheten att i planen föreslå satsningar som leder till att positiv effekt uppnås efter ett angivet antal år.

Byggnadsnämnden

Tillfälligt avdrag gynnsam konjunktur ligger kvar till 2019

Genom ett ökat byggande har volymen byggnadsärenden och därmed intäkterna ökat generellt under de senaste åren. Fram till och med 2016 förutsatte nämndens kommunbidrag en lägre intäktsnivå och därmed högre nettokostnader än vad som varit fallet under senare år. Av den anledningen justerades nämndens budget från och med 2017 så att den budgeterade intäktsnivån höjdes med 3 mnkr, vilket innebar motsvarande nedjustering av kommunbidragsnivån. Denna förändring ligger fortsatt kvar även under 2019.

Kommunfullmäktige samt övriga nämnder

Allmänna val

Under 2019 genomförs EU-val och för valnämnden sker en minskning med 0,2 mnkr med anledning av högre bidrag från valmyndigheten än tidigare aviserat för valet.

Kommunstyrelsen

Uppdrag

Kommunstyrelsen uppdrar åt stadsledningsförvaltningen att i samband med kommande budgetprocesser tillämpa nedanstående prioriteringsordning för förslag till lokalinvesteringar och vid sammanvägning med stadens totala investeringsbehov. Motsvarande prioriteringsordning ska tillämpas inom budgeterade ramar för reinvestering och underhåll.

Prioriteringsordning lokalförsörjningsbehov:

1. Behov av ökad yta genom volymökning
2. Förändrade myndighetskrav
3. Verksamhetsförändringar utöver myndighetskrav

Prioriteringsordning fastighetsbehov:

1. Säkerhet (fara för liv/hälsa ex brandlarm, myndighetskrav)
2. Grundkonstruktion och "regnkappa"
3. Energieffektivisering och installationer
4. Innemiljö
5. Utemiljö

Kommunstyrelsen uppdrar åt stadsledningsförvaltningen att utreda möjligheter och förutsättningar för att instifta en central lokalbank. Utredningen ska omfatta konsekvens- och kostnadsberäkningar och redovisas för budgetberedningen för beaktande i kommande budgetprocesser. Budgetberedningen avgör tidplan för uppdraget.

Tillfälligt avdrag gynnsam konjunktur, planverksamheten

Mot samma bakgrund som för byggnadsnämnden har den budgeterade intäktsnivån tillfälligt justerats upp med 3 mnkr från och med 2017, vilket kvarstår 2019.

Tillfälliga kostnader ny mandatperiod

Hösten 2018 genomförs val till kommun, landsting och riksdag. I samband med valet uppstår en del tillfälliga kostnader och medel för detta avgår 2019.

Avgående poster, utveckling av centrala kommunövergripande datasystem

Under 2018 infördes en ny version av stadens ekonomisystem och engångsposter för implementeringen på 0,1 mnkr avgår 2019. Även medel för utveckling av stadens system för beslutstöd, Hypergene, fanns avsatt i budget 2018. Under 2019 finns avgående engångsposter kopplade till implementeringen på 0,4 mnkr.

Digital agenda

Stadsledningsförvaltningen tillförs medel för att arbeta med handlingsplanen innehållande ett stort antal aktiviteter inom nio olika insatsområden.

Ny lagstiftning, informationssäkerhet

Förstärkning i form av en informationssäkerhetsansvarig i och med ny lagstiftning rörande informationssäkerhet.

Driftseffekter av investeringar

Kommunstyrelsens stadsledningsförvaltning tillförs 3,4 mnkr för ökade lokalkostnader med anledning av diverse lokalanpassningar, ombyggnader, miljöförbättringar m.m. Kompensation till de nämnder som berörs sker genom teknisk justering i efterhand.

Evakuering paviljonger, rivning och sanering

Kommunstyrelsen kompenseras med 14,6 mnkr för att möta de driftskostnader som beräknas uppstå för rivning och sanering samt vid evakuering till paviljonger i samband med ny- och om- och tillbyggnad av förskole- och skollokaler. Med anledning av nya redovisningsprinciper omfattar beloppet en del kostnader som tidigare belastat respektive investeringsprojekt och därmed skrivits av över tid, nu ska sådana kostnader istället redovisas direkt.

Räddningstjänstförbundet

Utgiftstaket har justerats i och med ny fördelningsmodell.

Utvecklingsbidrag till Universeum

Under 2019 ska medlemskommunerna i GR ge ett utvecklingsbidrag till Universeum. Mölnåls del uppgår till 0,4 mnkr. Bidraget är ettårigt och avgår således i budget 2020.

Kultur- och fritidsnämnden

Ny- och ombyggnader av idrottsanläggningar

I Lindome byggs en ny sporthall, aktuellt datum för driftstart bedöms till oktober 2018. På konstgräsplanerna ska miljö- och hälsovänligare granulat användas och Kållereds IP, Råvekärrensplan och Frejaplan ska få nytt konstgräs. Nämnden kompenseras med 2,1 mnkr för ökade driftkostnader med anledning av nämnda investeringar.

Miljönämnden

För nämnden finns inga verksamhetsförändringar mot 2018 års budget.

Skolnämnden

Uppdrag

Kommunstyrelsen uppdrar åt skolnämnden att se över schemaläggning, i samarbete med lokalförsörjningen genomföra en kapacitetsbedömning i förhållande till befintlig yta per elev, överväga skolområdesindelning m.m. i syfte att identifiera möjligheter att optimera lokalanvändningen i befintligt bestånd. Utredningen ska redovisas för budgetberedningen för beaktande i samband med avvägningar vid framtagande av förslag till budget i kommande budgetprocesser. Budgetberedningen avgör tidplan för uppdraget.

Volymförändringar inom skola, fritidshem och förskola

Antalet elever inom grundskola, förskoleklass, särskola och fritidshem väntas, totalt sett, öka och nämnden kompenseras med 12,1 mnkr för att möta volymökningarna. Även inom förskolan ökar barnantalet, vilket innebär att kommunbidraget ökar med 2,1 mnkr.

Ny-, om- och tillbyggnad av lokaler

Nämnden tillförs 10,6 mnkr i kompensation för ökade lokalkostnader i form av nya lokaler men även med anledning av diverse lokalanpassningar, ombyggnader m.m. Av beloppet avser 3,9 mnkr förskolelokaler.

Ökade generella statsbidrag till skolområdet

Enligt avisering i 2018 års budgetproposition (2017/18:1) ska skolplikten förlängas genom skolstart vid sex års ålder. Nämnden kommer att kompenseras med 1 mnkr årligen för det utökade åtagandet. För övriga aviseringar i budgetpropositionen exempelvis nyanlända elever, skolkostnadsutredning m.m. ökar kommunbidraget med 1,8 mnkr.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Boenden nyanlända

Lag om mottagande av vissa nyanlända invandrare, SFS 2016:38, tilldelar kommunerna ansvar för att tillgodose de nyanländas behov av bostäder. Social- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområde tillförs ytterligare 4,0 mnkr jämfört med budget 2018, för anordnande av bostäder för nyanlända under 2019. Tillskottet grundar sig i en kalkyl över stadens kostnader för de bostäder som hittills tagits i drift eller är under planering. Hyresgästerna betalar en brukshyra med egna inkomster, såsom etableringsersättning, men för staden uppstår en mellanskillnad mellan driftkostnaden för bostäderna och den brukshyra som hyresgästen betalar. Fortfarande råder osäkerhet kring hur många personer som de facto kommer till Mölnåls och när de anländer samt vilka boendelösningar som kan bli aktuella. Det är också osäkert hur fördelningen kommer att se ut mellan enskilda individer och familjer.

Ekonomiskt bistånd

För flera av de nyanlända som har kommit de senaste åren väntas behovet av ekonomiskt bistånd att kvarstå under en period efter etableringstiden. Samtidigt kräver ofta nivån på den statliga etableringsersättningen komplettering. Nämnden tillförs 3,5 mnkr för att möta de ökade kostnaderna.

Missbruk av spel om pengar

Enligt budgetpropositionen (2017/18:1) aviseras ett utvidgat ansvar för kommunerna enligt socialtjänstlagen (2001:453) att förebygga och motverka missbruk av spel om pengar. Nämnden kompenseras med 0,1 mnkr år 2019 för ändamålet.

Införande av kvalitetsledningssystem

I samarbete med vård- och omsorgsnämnden sker en upphandling av ett kvalitetsledningssystem. Nämnden tillförs 0,5 mnkr för införandet.

Tekniska nämnden

Effekter av ökad investeringsvolym

Nämnden kompenseras med 0,5 mnkr för ökade kapitalkostnader i samband med nyanläggningar och underhåll av bland annat gator, parker och cykelbanor.

Utrymmet för kapitalkostnader och underhåll kan komma att omprövas i samband med övergång till nya redovisningsprinciper för avskrivning, det vill säga så kallad komponentavskrivning.

Resterande avkastningskrav inom återvinning och avfalls affärsdrivande verksamhet återförs

I takt med att Kikås avfallsanläggning sluttäcks så minskar möjligheten att ta emot schaktmassor och annat material för deponering. Detta medför att möjligheten till att lämna ett avkastningskrav försvinner från 2019, vilket medför en ökning av kommunbidraget med 2,0 mnkr jämfört med 2018.

Utbildningsnämnden

Antalet elever blir fler inom både gymnasieskolan och gymnasiesärskolan
Antalet gymnasieungdomar som är folkbokförda i Mölnåls stad ökar. Jämfört med budgeterat antal 2018 bedöms ökningen uppgå till 64 elever år 2019 och nämnden kompenseras med 6,0 mnkr för det ökade elevantalet. Inom gymnasiesärskolan är bedömningen att antalet elever ökar med tre stycken år 2019 jämfört med budget 2018 och kompensationen uppgår till 1,2 mnkr.

Etablering av ny gymnasieverksamhet

Under 2016 genomfördes en utredning kring utvecklingen av gymnasieverksamheten i Mölnåls stad som konstaterade att det finns förutsättningar att utveckla den. Under 2017-2018 har planering av nystart av gymnasieverksamhet i samverkan med näringslivsaktörer inom Mölnåls stad ägt rum. Till hösten 2019 planeras för uppstart av den nya kommunala gymnasieskolan Franklins gymnasium i samarbete med AstraZeneca. Nämnden tillförs 1,0 mnkr för etablering av ny gymnasieverksamhet.

Digitalisering inom sfi (en till en satsning)

Nämnden tillförs 0,3 mnkr för att genomföra en en-till-en-satsning av digitala verktyg för att öka elevernas möjlighet till att utveckla en digital kompetens och en mer effektiv utbildning. Syftet är att fler elever ska nå målen och snabbare utveckla det svenska språket samtidigt som utbildningen kan förkortas.

Vård- och omsorgsnämnden

Behov av fler boenden för funktionshindrade

För personer med funktionshinder finns behov av fler bostäder med särskild service. För att möta behoven tillförs nämnden 16,0 mnkr för köp av platser.

Personlig assistans

De uteblivna uppräkningsarna av statlig assistansersättning samt striktare bedömningar avseende grundläggande behov av personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken kommer troligen innebära ökade kostnader för staden. Nämnden kompenseras med 1,5 mnkr för 2019.

Ökade volymer inom hemtjänst och korttidsboende

Inom hemtjänsten samt inom korttidsvård uppstår volymökningar till följd av fler äldre samt genom att allt mer vård sker i ordinärt boende. Nämnden tillförs 2,0

mnr för ökad volym hemtjänst och 2,5 mnr för fler korttidsplatser för att möta utvecklingen.

Digitalisering inom vård- och omsorg

I det glapp som förväntas uppstå mellan en allt äldre befolkning med stora vård- och omsorgsbehov och behovet av arbetskraft är välfärdsteknologi ett instrument för förbättring och effektivisering. Nämnden tillförs 1,0 mnr årligen och effekter ska utvärderas. Nämnden ser dessutom ett behov av att införa ett IT-stöd för ledningssystemet för kvalitet i syfte att förenkla användningen för medarbetarna och säkerställa kvaliteten för brukarna och tillförs 1,0 mnr för införandet under 2019.

Pris- och lönekompensation

Utgiftstaken inkluderar en generell uppräknings med 65,2 mnr, vilket i princip motsvarar 1,8 procent.

Den generella uppräknings på 1,8 procent har skett med ett eget index som utgått från SKL:s prisindex för kommunal verksamhet, PKV, med justering efter en sammanvägning av diverse faktorer så som lön, pris och förväntningar om effektivisering. För den del av underlaget som avser löner har dock skett ett avsteg för del av året. Före nämnda sammanvägning har istället tagits hänsyn till helårseffekten av de löneökningar som gäller från den 1 april alternativt 1 maj 2018, det så kallade överhänget.

I SKL:s prisindex finns en uppskattad löneandel för köpta tjänster i kommunal sektor beaktad och där ingår även en uppskattning av förändringar i arbetsgivaravgifter och pensioner. För de två sistnämnda delarna sker en separat beräkning och de kostnadsökningarna behöver därmed inte täckas av den generella uppräknings till nämnderna.

För löneökningar finns utöver den generella uppräknings avsatt ett centralt utrymme som vid behov fördelas efter beslut av arbetsgivar- och organisationsutskottet.

De verksamheter som kommunstyrelsen bedriver vid serviceförvaltningen respektive stadsledningsförvaltningens lokalförsörjnings- och IT-avdelning finansieras med intäkter från övriga förvaltningar och får därför ingen generell uppräknings av sitt ekonomiska utrymme. Kompensationen är istället fördelad till de interna kunderna. Motsvarande gäller för de liknande verksamheter med intern försäljning som finns hos övriga förvaltningar. Interndeberande enheter ska omfattas av samma förutsättningar som övriga verksamheter och tillåts därför justera sina priser med högst 1,8 procent.

Kvarstående för nämndernas budget 2019

Under höstprocessen ska nämnderna lämna förslag till fördelning av utgiftstaket per kommunbidragsområde och samtidigt ange väsentliga verksamhetsförändringar. I de fall tillskotten för verksamhetsförändringar inte utnyttjas enligt de di-

rektiv som lämnas i de ekonomiska uppställningarna över utgiftstaken, ska det framgå av budgetförslaget.

I samband med höstens budgetarbete tillkommer också tekniska justeringar av nämndernas utrymme främst med anledning av att den interna räntan sänks från 1,75 till 1,5 procent samt den årliga anpassningen till aktuella kapitalkostnader inom den interna hyresmodellen. Genom justering av kommunbidragen neutraliseras effekten av förändringarna och det uppstår inte några ändringar av nämndernas ekonomiska utrymme.

Investeringsbudget/plan 2019-2021

Investeringsbudget/plan behandlas i särskilt ärende. Beslutsunderlaget består av två bilagor, dels en sifferbilaga med förslag till kommunfullmäktiges beslut om anslag, dels en bilaga med textkommentarer som beskriver de olika investeringsposterna. Budgetberedningen föreslår att kommunfullmäktige antar förslaget som underlag för nämndernas förslag till plan för driftbudget 2020-2021 och att definitivt beslut om investeringsbudget och plan 2019-2021 fattas i november.

Budgetberedningens förslag till investeringsbudget/plan har processats med utgångspunkt från ett material som arbetats fram i en tjänstemannagrupp med representanter från stadsledningsförvaltningens lokalförsörjningsavdelning, tekniska förvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen samt stadsledningsförvaltningens ekonomiavdelning.

Förslag till investerings- och exploateringsbudget/plan för perioden 2019-2021 uppgår netto till netto till 1,4 miljarder, varav 406 mnkr finansieras av försäljningsintäkter från exploateringsverksamheten. Stadens investeringsvolym har de senaste åren ökat kraftigt. Efter att i flera år legat kring 100-200 mnkr netto med investeringsbidrag, ökar den nu till nivåer på 500-700 mnkr.

Den ökade investeringsnivån kan dels förklaras av ett ökat bostadsbyggande som bidrar till en ökad befolkningstillväxt i staden, dels ett ökat behov av reinvestering och anpassningar av befintliga lokaler inom kommunens verksamheter. Det ökade bostadsbyggandet och ökad befolkningstillväxt medför ett ökat behov av verksamhetslokaler som exempelvis nya förskolor och skolor i staden. Exploateringsverksamheten inklusive VA beräknas lämna ett överskott på 64 mnkr under perioden 2019-2021, varav 406 mnkr avser försäljningsintäkter.

Investeringar för hållbart resande, gator och vägar och parker uppgår till 274 mnkr, varav drygt 69 mnkr finansieras med investeringsbidrag och medfinansiering. Investeringarna i hållbart resande ökar i linje med Mölnåls Vision 2022. Det gäller gång- och cykelvägnät samt åtgärder enligt Målbild 2035 för kollektivtrafiken i Göteborg, Mölnåls och Partille. Gatunätet byggs ut för att ge förutsättningar för exploatering av bland annat Fässbergsdalen och Kålleröd. Staden har avsatt medel för tillståndsansökan samt åtgärder för de tre stora vattendragen i Mölnåls. Syftet är att minska risken för översvämning i befintliga områden och områden aktuella för exploatering.

Investeringar för förskolor och skolor uppgår till 437 mnkr, vilket innefattar både nybyggnation, ombyggnation, reinvestering samt anpassningar av befintliga skolor till mer ändamålsenliga lokaler. En stor andel av fastighetsbeståndet är byggda på 60- och 70-talen. Utöver de anslag som är direkt styrda till skolor och förskolor, innehåller investeringsbudgeten även 249 mnkr i form av ett utrymme för reinvesteringar som avser tekniska system med mera inom samtliga lokaltyper i det befintliga beståndet.

Investeringsbudget 2019 och plan 2020-2021 innehåller dessutom 66 mnkr i investeringsanslag till idrottsanläggningar. Investeringar för anpassningar och ombyggnader av övriga befintliga lokaler inklusive investeringar vid Gunnebo slott uppgår tillsammans till 17 mnkr.

Investeringar inom de affärsdrivande verksamheterna (VA samt återvinning och avfall) exklusive VA inom exploateringsområden uppgår till 268 mnkr, varav VA med 208 mnkr och återvinning/avfall med 60 mnkr. Staden bygger ut dricksvattenproduktion och distribution för att möta befolkningsökningen. Anläggningsskapitalet i VA-nätet är betydande och förnyelse av ledningsnätet följer de kommande åren behovet enligt stadens förnyelseplan. Sammankoppling med Härryda kommun ökar leveranssäkerheten för dricksvatten. Inom återvinning och avfallsverksamheten är investeringarna del i att nå målen i avfallsplan A2020 för Mölnåls och gemensam med GR kommunerna.

Ekonomiska förutsättningar

Utgångspunkten för ställningstagandet till utgiftstak är en beräkning av det totala ekonomiska utrymmet inom ramen för oförändrad utdebitering med beaktande av aktuell skatteunderlagsprognos från Sveriges kommuner och landsting, SKL, stadens befolkningsprognos samt Statistiska centralbyråns preliminära beräkningar av kostnadsutjämningsprognosen. Inför höstprocessen kommer det att finnas en ny pensionsprognos och uppdaterade beräkningar över kostnadsutjämningsprognosen.

Övriga centrala poster har setts över i förhållande till aktuella prognoser över likviditetssituationen och i övrigt kända förutsättningar. Jämfört med plan finns inget stort behov av justeringar och beloppen hålls därför ganska oförändrade. Inom finansnettot har lånebehovet setts över, dessutom har det skett nya bedömningar kring ränteläge och borgensåtagande. Under hösten detaljberäknas kapitalkostnader och finansnetto med hänsyn till då aktuell prognos för 2018, vilket har stor betydelse för utfallet 2019. Samtidigt sker också en bedömning av de ekonomiska effekterna beroende på hur genomförandetakt och driftstart av respektive objekt fördelar sig över året.

Förslaget till utgiftstak och investeringsbudget 2019 innebär att nettokostnaderna inklusive finansnetto, enligt aktuella förutsättningar, skulle uppgå till 99,1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag enligt den så kallade blandmodellen, d.v.s. utan att effekten av stadens hela pensionsförpliktelse har beaktats. Då kvarstår 0,9 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag till finansiering av investeringar, handlingsutrymme för osäkerhet m.m. Resultatet är därmed något svagare än de 98,5 procent som gäller enligt stadens finansiella mål. Det målet är

dock satt som ett genomsnitt över rullande treårsperioder och i den nu gällande Budget och plan för 2018-2020 har, som nämndes i den inledande sammanfattningen, bland annat mot bakgrund av flera års starka resultat beslutats om ett avsteg där resultatnivåerna ska bedömas över en sexårsperiod. Nu planeras en fortsatt tillämpning av den strategin, bland annat beroende på det extra statsbidrag som kommunerna erhållit med anledning av flyktingmottagandet, genom att nivån på ekonomiska resultatet värderas över fler år möjliggörs en långsiktig hantering av resurstillskottet.

I samband med en bedömning av totalläget inför 2019 måste, som tidigare nämnts, beaktas osäkerheten i skatteintäktsprognoserna och att kostnadsutjämnningen är preliminärt beräknad. Den senare är ännu osäker eftersom beräkningarna ska uppdateras med aktuell statistik främst från det så kallade räknings-sammandraget som inhämtas från kommunerna. Även eftersläpningsersättningen till kommuner som växer ovanligt snabbt ska tas fram och beroende på hur många kommuner som blir berättigade kan övriga kommuner påverkas negativt. Mölnåls uppfyller sannolikt förutsättningarna för att bli aktuell för egen ersättning för första gången 2019, vilket också antagits vid bedömning av skatteintäkterna.

Nivån på skatteintäkterna är alltid ett osäkerhetsmoment. Ännu finns inga preliminära uppgifter över taxeringen avseende 2017 och beräknade skatteintäkter grundas därmed på en prognos över skatteunderlagsutvecklingen för de tre åren 2017, 2018 och 2019.

Budgetprocessen

Budgetprocessen innebär att fullmäktige i juni månad beslutar om så kallade utgiftstak för nämnderna, kommunfullmäktiges mål och indikatorer, förslag till investeringsbudget/plan som underlag för nämndernas förslag till plan för driftbudget 2020-2021 samt skattesats. Under höstens budgetprocess kvarstår att fullmäktige ska godkänna nämndernas förslag till fördelning av utgiftstaket mellan kommunbidragsområdena. Processen bygger därmed på att resursfördelningen mellan nämnderna i det ettåriga perspektivet är principiellt avslutad genom beslutet i juni. Beslutet om utgiftstak till nämnderna innehåller dock, som tidigare nämnts, ett förbehåll med hänsyn till att fördelningen till nämnderna bygger på en resultatnivå med relativt låg marginal och att en negativ utveckling av skatteprognoser med mera kan skapa behov av att ompröva utgiftstaken.

Genom att fullmäktige beslutar om utgiftstak, förslag till investeringsbudget/-plan samt mål och indikatorer redan i juni, får nämnderna besked om förutsättningarna för verksamheten med god framförhållning och kan starta arbetet med verksamhetsplan samt beräkna driftkostnadseffekter på ett realistiskt sätt under arbetet med att fördela utgiftstaket. Processen är utformad med ledning av erfarenheter bakåt i tiden när nämnderna endast fick ramar som inte var behandlade av fullmäktige till grund för att lämna förslag avseende ettårsbudget till höstprocessen. Då upplevdes inte ramarna så klart uttalade att nämnderna kunde vidta åtgärder före fullmäktiges budgetbeslut i november. Det resulterade i att förändringar i verksamheten inte alltid hann genomföras så att en helårseffekt uppnåddes under budgetåret.

Höstens budgetprocess koncentreras på arbetet med planåren och avsikten är att skapa en framförhållning kring förutsättningarna för nämndernas långsiktiga planering. Huvudinriktningen är att den kommande ettårsbudgeten sedan ska utgå från planen. Samtidigt kan budgeten anpassas till eventuella besked om ändrade statliga förutsättningar som ofta lämnas i regeringens budgetproposition. De aviseringar som sker i vårpropositionen är i allmänhet på så övergripande nivå att effekterna på den enskilda kommunen är svåra att ta fram.

I mars lämnade presidier och förvaltningsledning en muntlig rapport över utfallet 2017 för respektive nämnds verksamhetsområde. Därefter behandlade budgetberedningen bokslut 2017 tillsammans med en muntlig rapport från tjänstemannaberedningarna om bokslutet. Grundat på detta underlag beslutade budgetberedningen om förslag till resultatreglering.

Årets centrala budgetprocess startade i början av april med en projektvis genomgång av det pågående arbetet med investeringsbudget/-plan. I början av maj genomfördes budgetberedningens inledande budgetupptakt tillsammans med nämnd- och utskottspresidier, övriga kommunstyrelseledamöter samt förvaltningschefer. Därefter har budgetberedningen behandlat de övriga förutsättningar som framkommit inför det kommande budgetåret. Bland annat det förslag till förändringar jämfört med gällande plan som tagits fram av stadsledningsförvaltningen i samarbete med övriga förvaltningar. Inriktningen har varit att ettårsbudgeten i vanlig ordning ska utgå från gällande plan, men samtidigt krävs en uppdatering som justerar för effekterna av opåverkbara förändringar som på ett väsentligt sätt påverkar verksamhetens förutsättningar, till exempel ny befolkningsprognos och förskjutningar i genomförande av investeringar. Ett nytt inslag har varit att budgetläget har processats i stadsdirektörens ledningsgrupp som lämnat över ett förslag på en balanserad budget inklusive principer för uppräknings till budgetberedningen.

Under hösten fortsätter processen med att ta fram en plan över driftbudgeten för 2020-2021.

Lagstiftning om god ekonomisk hushållning

Kommunallagen föreskriver att fullmäktige måste fastställa finansiella mål för god ekonomisk hushållning samt mål och riktlinjer för verksamheten som likaså är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen och riktlinjerna ska följas upp och utvärderas i årsredovisning och delårsrapport. Minst en delårsrapport måste upprättas och den ska godkännas av fullmäktige. Revisionen ska utvärdera hur lagstiftningen tillämpas. Via ett skriftligt utlåtande ska revisionen bedöma om resultatet i årsbokslutet och i delårsrapporten är förenligt med de mål och riktlinjer som fullmäktige har fastställt i budgeten. Vid konstaterat negativt årsresultat ska fullmäktige anta en åtgärdsplan om det inte finns synnerliga skäl för avsteg från det kravet. Lagstiftningen föreskriver inte exakt vilka mål eller vilken nivå som kan anses överensstämma med lagstiftningens formulering om god ekonomisk hushållning. SKL har beträffande finansiella mål uttryckt följande: ”...för de allra flesta ett positivt resultat som ska täcka in viss egenfinansiering av investeringar,

TJÄNSTESKRIVELSE
2018-05-31 15 (15)

Dnr KS 207/18, 208/18,
209/18, 210/18

alla pensionskostnader, värdesäkring av förmögenheten, oförutsedda händelser och osäkra planeringsförutsättningar”.

Beträffande verksamhetsmål är utgångspunkten att verksamheten ska utövas på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Lagstiftningen uttrycker att verksamhetsmål behövs för att klargöra uppdraget och ange vad som är möjligt att uppnå för befintliga resurser. Stadens målstyrning utgår från KF-mål som i sin tur grundas på visionen och sker inom ramen för kraven på mål enligt lagstiftningen om god ekonomisk hushållning. Budgetberedningen har beaktat finansiella mål i samband med förslaget till utgiftstak. Då de finansiella målen förutsätts följa strategin enligt gällande budget och plan, det vill säga utfallet över rullande sexårsperioder, sker ytterligare avstämning under höstprocessen.

Håkan Ahlström
Stadsdirektör

Eveline Stomvall
Ekonomichef